

ส่วนที่ 4

ส่วนประกอบของบุคคล

เมื่อมีสภากาแฟเป็นบุคคล ก็ย่อมจะ เป็นผู้ที่มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย ดังนั้น บุคคลก็อสั่งให้หรือผูกพันได้ตามสิทธิและหน้าที่ให้ตามกฎหมาย บุคคลมีสิทธิและหน้าที่แยกต่างกันไปตามกฎหมายบัญญัติไว้ สภากาแฟบุคคล จึงจะเป็นต้องมีส่วนประกอบเพื่อเป็นเครื่องหมายแสดงหรือกำหนดให้บุคคลทั่วไปเห็นหรือทราบว่าบุคคลผู้นั้นเป็น ไกร กำรังค์แพนงหรืออยู่ในฐานะเช่นไรในสังคม จะเป็นจะต้องมีส่วนประกอบของสภากาแฟบุคคลดังนี้

1. สัญชาติ
2. ชื่อบุคคล
3. ภูมิลำเนา
4. สถานะ

บทที่ 1

สัญชาติ

สัญชาติ ก็อสั่งชี้ว่าเป็นเครื่องยืนยันบุคคลไว้กับประเทศไทยในทางกฎหมาย และเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดสิทธิ และหน้าที่ควบคู่กันไป บุคคลที่เกิดมาจะได้รับสัญชาติไทย ก็ต้องสุกแล้วแต่กฎหมายเกี่ยวกับสัญชาติของประเทศไทย นั้น ๆ จะได้ก่อตัวหากไม่ได้ก่อตัวจะไม่ได้รับสัญชาติไทย ก็ต้องสุกแล้วแต่กฎหมายเกี่ยวกับสัญชาติของประเทศไทย นั้น ๆ จะได้ก่อตัวหากไม่ได้ก่อตัวจะไม่ได้รับสัญชาติไทย บุตรที่เกิดมาจึงได้สัญชาติไทย ส่วน หลักกิณเณน เช่น บุคคลค้างคาวอาจได้สัญชาติใหม่โดยการแปลงสัญชาติ หรือเกิดในกินเณนนี้ย่อมได้สัญชาติของ กินเณนนี้ หรือโดยการสมรสก็ได้

สำหรับประเทศไทยมีพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 ในหมวด 1 การได้สัญชาติใหม่มาตรา 7 บุคคลดังต่อไปนี้ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

1. ผู้เกิดโดยพิการเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย
2. ผู้เกิดนอกราชอาณาจักรไทยโดยมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย แต่ไม่ปรากฏบิดาที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือบิดาไม่มีสัญชาติ

3. ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย

จากหลักกฎหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่าประเทศไทยใช้หลักเกณฑ์การได้สัญชาติ 2 หลักเกณฑ์ คือ

1. หลักกิณเณน ซึ่งมีว่าบุคคลเกิดในอาณาเขตประเทศไทย ย่อมได้สัญชาติของประเทศไทยนั้น
2. หลักสายโลหิต ถือว่าบุคคลเกิดจากบิดาที่มีสัญชาติของประเทศไทย ย่อมมีสัญชาติของประเทศไทย นั้น โดยไม่คำนึงถึงหลักกิณเณน

ประเทศไทยใช้หลักคินเดนควบคู่ไปกับหลักภาษาไทย เช่น กฎหมายลัญชาติกำหนดค่าว่าดูแลจากบิดาเป็นไทย ย่อมมีลัญชาติไทย และดูแลจากในราชอาณาจักรก็มีลัญชาติไทยได้ด้วย

การให้สัญชาติเดือนเกิด

การให้สัญชาติไทยเดือนเกิดมี 2 กรณี

1. โดยเหตุ因ทั่วไปของการสมรสกับคนไทย
2. โดยการแปลงชาติ

1. การให้สัญชาติไทยโดยเหตุ因ทั่วไปของการสมรสกับคนไทย หนึ่งต่อหนึ่งค่าว่าหมายถึงให้สัญชาติไทย ตามพระราชบัญญัติสัญชาติฯ มาตรา 9 กำหนดค่าว่า หนึ่งเป็นคนทั่วไปและได้สมรสกับภรรยาดูแลจากในราชอาณาจักร ให้เป็นสัญชาติไทย ในอันคำขอต่อหนังงานเจ้าหน้าที่ความแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ได้สัญชาติไทย ในอู่ดูในศุลกนิจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

2. โดยการแปลงชาติ ตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติฯ กำหนดค่าว่า คนทั่วไป (คือผู้ซึ่งไม่ได้สัญชาติไทย) ซึ่งมีกฎหมายติดตัวตั้งแต่ปัจจุบันเป็นต้นมา อาจขอแปลงสัญชาติเป็นไทยได้

1. บรรลุนิติภาวะแล้วตามกฎหมายไทยและกฎหมายที่บุกคลนั้นได้สัญชาติ
2. มีความประพฤติดี
3. มีอาชีพเป็นหลักฐาน

4. มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรไทยต่อเนื่องจนถึงวันที่ยื่นคำขอแปลงสัญชาติเป็นไทย เป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี

5. มีความรู้ภาษาไทยตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทที่ 2

ชื่อบุคคล

บุคคลนี้ือเพื่อจะง่ว่านบุคคลนี้มีชื่ออะไร เป็นใคร แต่ถ้าหากบุคคลอื่น บุคคลจะต้องทำโน้นเชิญในสังคมมีคนอยู่เป็นจำนวนมาก จำเป็นต้องคงชื่อ จะไก่ใช้ลิทธิและหน้าที่ของตนที่มีอยู่ บุคคลอื่นจะก้าวเเมื่อเอ่ยถึงชื่อคนนั้นคนนี้แล้วหมายถึงใคร กฎหมายจึงให้บัญญัติหลักกฤษพ์และความคุ้มครองชื่อบุคคล

ชื่อต่าง ๆ ของบุคคล

มาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ.ชื่อสกุล พ.ศ. 2505 บัญญัติว่า "บุคคลต้องมีชื่อตัวและชื่อสกุล และจะมีชื่อรองก์ได้"

1. ชื่อตัว ตาม พ.ร.บ.ชื่อสกุล มาตรา 4 ให้หมายความว่าชื่อตัวหมายความว่าชื่อประจำตัว กฎหมายมิได้กำหนดค่าว่าชื่อตัวจะซ้ำกับชื่อของบุคคลอื่นไม่ได้ จะเห็น จึงซ้ำกันได้ ชื่อตัวต้องไม่ฟังหนึ่งหมายให้กล้าอยู่กับพระบรมราชโภษ พระนามของพระราชนิหรือราชันนนาม และต้องไม่มีคำหรือความหมายขาง遏

(มาตรา 6 แห่ง พ.ร.บ. ชื่อสกุล) ผู้ได้รับพระราชทานนามบรรดาศักดิ์ หรือผู้เคยได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ แต่ได้ถูกออกจากราชานุญาตโดยมีให้ถูกถอนออกตอน จะใช้ราชทินนามตามบรรดาศักดิ์นั้นเป็นต่อไปได้ (มาตรา 7 แห่ง พ.ร.บ. ชื่อสกุล) การเปลี่ยนชื่อใหม่ยังคงทำต่อหน้าที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎร เมื่อนายทะเบียนห้องที่เห็นว่าข้อตัวที่ขอเปลี่ยนแปลงไม่ขัดต่อ พ.ร.บ. ชื่อสกุล ก็ให้อนุญาตและออกหนังสือสำคัญแสดงการเปลี่ยนชื่อให้ (มาตรา 16 แห่ง พ.ร.บ. ชื่อสกุล)

2. ชื่อรอง หมายความว่าชื่อบรรทบฉบับตัวจากชื่อตัว กฎหมายว่าด้วยบังคับให้ต้องมีเสมอ ก็จะอยู่ระหว่างชื่อตัวกับชื่อสกุล เช่น นายพิทู ดวงตะวัน มีชื่อรองว่า "ตัน" เรายังเรียกชื่อนายพิทู ได้ว่า พิทู ตัน ดวงตะวัน

3. ชื่อสกุล หมายความว่าชื่อประจำตัวของกุล เป็นชื่อที่กฎหมายบังคับให้บุคคลที่มีสภาพบุคคลแล้วจะต้องมีเช่นเดียวกับชื่อตัว เช่น นายรวม คำแหงกุล คำว่า "คำแหงกุล" ถือว่าเป็นชื่อสกุลของนายรวม สกุลต้อง

1. ไม่ห้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระบรมราชโองการ หรือพระนามของพระราชนี้
2. ไม่ห้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับราชทินนาม เว้นแต่ราชทินนามของคน ของผู้บุกรุก หรือของผู้ลึบลืมคน

3. ไม่เข้ากับชื่อสกุลที่ได้รับพระราชทานจากพระมหากษัตริย์ หรือชื่อสกุลที่ได้จดทะเบียนแล้ว
4. ไม่มีคำนำหรือความหมายหยาบ
5. มีพยัญชนะไม่เกิน 10 พยัญชนะ เว้นแต่กรณีใช้ราชทินนามเป็นนามสกุล (มาตรา 8 พ.ร.บ. ชื่อสกุลฯ)

ค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระ

ผู้มีสัญชาติไทยผู้ได้ประสังค์จะจดทะเบียนตั้งชื่อสกุล ในชื่อคำขอต่อนายทะเบียนห้องที่ที่ตนมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎร

เมื่อนายทะเบียนห้องที่พิจารณาเห็นว่าชื่อสกุลที่ขอตั้งนั้น ไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติชื่อสกุล ก็ให้เสนอต่อไปตามลำดับจนถึงนายทะเบียนกลาง เมื่อได้รับอนุมัติจากนายทะเบียนกลางแล้ว ให้นายทะเบียนห้องที่รับจดทะเบียนชื่อสกุลนั้น และออกหนังสือสำคัญแสดงรับจดทะเบียนชื่อสกุลให้แก่ผู้ขอ (มาตรา 9 แห่ง พ.ร.บ. ชื่อสกุล)

ในการพิท่านายทะเบียนสั่งไม่รับจดทะเบียนชื่อสกุล ผู้ขอจดทะเบียนชื่อสกุลมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนห้องที่รับจดทะเบียนชื่อสกุล ภายใน 30 วัน นับแต่วันทราบคำสั่ง โดยยื่นอุทธรณ์ต่อนายทะเบียนห้องที่ (พ.ร.บ. ชื่อสกุล มาตรา 18)

การขอตั้งชื่อสกุลใหม่

ผู้มีชื่อสกุลอยู่แล้วประสงค์จะตั้งชื่อสกุลใหม่ ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนห้องที่ทัศนนิชชืออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนราษฎร และยื่นเป็นพานาชนิดเดียวกับการขอจดทะเบียนตั้งชื่อสกุล (พ.ร.บ.ชื่อสกุล มาตรา 17)

การขอใช้ห้องร้าบพินามนามเป็นชื่อสกุล

ผู้ไทยประสงค์จะใช้ราชพินามนามเป็นชื่อสกุล หรือชื่อผู้สืบสันติวงศ์ เป็นชื่อสกุล ในอันคำขอต่อนายทะเบียนห้องที่ในห้องที่ทัศนนิชชืออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนราษฎร และให้นายทะเบียนห้องที่นั้นเสนอต่อไปตามลำดับจนถึงนายทะเบียนกลาง เนื่องจากทางเห็นพ้องกับการเห็นพ้องกับการ ให้เสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูล เมื่อได้พระบรมราชโองค์ฯ แต่งตั้งให้รับจดทะเบียนชื่อสกุลนั้น และออกหนังสือแสดงการรับจดทะเบียนชื่อสกุลให้แก่ผู้ขอ (พ.ร.บ.ชื่อสกุล มาตรา 19)

ชื่อสกุลมีผู้ใช้ร่วมกันหลายคน การใช้ชื่อสกุลเดียวกันอาจมีในกรณีดังนี้

1. ตัวผู้ขอตั้งชื่อสกุล

2. ผู้จดทะเบียนขอชื่อสกุลจะอนุญาตให้ผู้มีลักษณะติดไทยผู้ใดร่วมใช้ชื่อสกุลของตนก็ได้ โดยอันคำขอต่อนายทะเบียนห้องที่ในห้องที่ทัศนนิชชืออยู่ในทะเบียนราษฎรตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนราษฎร การขออนุญาตนี้จะสมบูรณ์ต่อเมื่อนายทะเบียนออกหนังสือสำคัญแสดงอนุญาตให้ใช้ชื่อสกุลในแก่ผู้ที่จะใช้ชื่อสกุลนั้น (พ.ร.บ.ชื่อสกุล มาตรา 11)

3. หญิงมีสามีต้องใช้ชื่อสกุลของสามี (พ.ร.บ.ชื่อสกุล มาตรา 12) แต่ในปัจจุบันนี้ กฎหมายลักษณะครอบครัวไม่ได้บังคับให้หญิงต้องใช้ชื่อสกุลของสามี

4. หญิงหมายโดยการนัยว่า ต้องกลับใช้ชื่อสกุลเดิมของตน (พ.ร.บ.ชื่อสกุล มาตรา 14)

5. ผู้อุปการะเลี้ยงดูเด็ก หรือเจ้าของสถานที่นาแล้ว สถานส่งเสริมฯ หรือสถานอุปการะเลี้ยงดูเด็ก ประสงค์จะจดทะเบียนตั้งชื่อสกุลของเด็กซึ่งตนอุปการะเลี้ยงดู หรือเด็กแห่งสถานที่ดังกล่าว ซึ่งมีลักษณะไทยแต่ไม่ปรากฏชื่อสกุลใช้ร่วมกันหรือแยกกัน ในอันคำขอต่อนายทะเบียนห้องที่ผู้อุปการะเลี้ยงดูมีชื่อยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนราษฎรหรือสถานที่ดังกล่าวด้วย และคำแนะนำการเช่นเดียวกับการขอตั้งชื่อสกุล (พ.ร.บ.ชื่อสกุล มาตรา 15)

6. บุตรที่ชอบด้วยกฎหมายมีสิทธิใช้ชื่อสกุลของบิดาในกรณีที่ไม่ปรากฏบิดา บุตรมีสิทธิใช้ชื่อสกุลของมารดา (มาตรา 1561) บุตรบุญธรรมมีฐานะอย่างเดียวกับบุตรชอบด้วยกฎหมาย บุตรบุญธรรมจึงมีสิทธิใช้ชื่อสกุลของบุตรบุญธรรม (มาตรา 1598/28)

4. ข้ออัน ๑ เช่น

ก. ชื่อเจาฯ เป็นชื่อที่ผู้อันตั้งชื่นเพื่อเรียกบุคคลใดบุคคลหนึ่งตามกฎหมายหรือรูปร่างหน้าตา เช่น "เจ้าอวน"

ช. ซื้อแฟง เป็นชื่อช่างเจ้าของตั้งชื่อนี้เพื่อใช้ในกิจการเจ้าของอย่าง เช่น ควรยึด เป็นชื่อแฟงของนักประพันธ์หญิงคนหนึ่งที่มีชื่อในการเขียนนานิยายประเภทจดหมาย หรืออัลฟาราห์เป็นแฟงของผู้เขียนวรรณคดีไทยผู้หนึ่ง

ก. บรรดาศักดิ์ เช่น ขุน หลวง พระยา เจ้าพระยา ชื่อบรรดาศักดิ์เป็นราชทินนามที่กษัตริย์พระราชทานคุ้ยการตั้งให้

ลักษณะพิเศษของชื่อ

1. จะเป็นต้องมีพระราชนิยมัญญาติชื่อสกุล มาตรา 5 กำหนดค่าวัฒนธรรมไทยต้องมีชื่อตัวและชื่อสกุล

2. ชื่อของบุคคลไม่อาจไก่มานหรือสัญเสียงไปโดยอาชญากรรม บุคคลไม่ได้ใช้ชื่อนาน ๆ ต่อมากลับมาใช้ชื่อใหม่อีกครั้ง หรือบุคคลอื่นเอาชื่อเราไปใช้นาน ๆ โดยไม่มีสิทธิ ก็ไม่ทำให้เขาได้สิทธิในชื่อเราราโขกอาชญากรรม

3. ชื่อของบุคคลเป็นของที่จำแนกไว้กันไม่ได้ หมายถึงชื่อของบุคคลธรรมชาติ ไม่หมายถึงชื่อห้างร้าน เพียงแต่มีการอนุมูตให้ใช้ชื่อสกุลร่วมกันให้ตามมาตรา 11 แห่ง พระราชบัญญัติชื่อสกุล

4. ชื่อบุคคลต้องอยู่คงที่ไม่เปลี่ยนแปลง หมายถึงบุคคลใดมีชื่อต้องใช้ชื่อนั้นไปตลอด จะเปลี่ยนแปลงไม่ได้ เนื่องจากบุคคลต้องมีความเกี่ยวพันกับบุคคลภายนอกในการค้าขายเช่นเดิม เพื่อให้รู้ว่าชื่อบุคคลนี้ขออะไร ก้าปlösยให้เปลี่ยนแปลงชื่อโดยง่าย ๆ จะทำให้ไม่รู้ว่าใครเป็นใคร เกิดความสับสนมาก การจะเปลี่ยนชื่อไม่ดี เฉพาะกรณีที่กฎหมายบัญญัติเท่านั้น

การคุ้มครองชื่อบุคคล

มาตรา 18 "สิทธิของบุคคลในการที่จะใช้ชื่อตัวและชื่อสกุลอื่นโดยเยิ้งกี หรือบุคคลผู้เจ้าของนามนั้น ต้องเลื่อมเลี้ยงประโยชน์เพื่อการที่มีผู้อื่นมาใช้ชื่อตัวและชื่อสกุลนั้น ให้กับบุคคลนั้น ไม่ทำให้บุคคลอื่นนั้นระงับความสามารถเสียหายกี ด้วยและเป็นที่หึงวิตกว่าจะต้องเสียหายอยู่สืบไป จะร้องขอต่อศาลให้สั่งห้ามกี ก็"

บุคคลมีชื่อเพื่อให้รู้ว่าใครเป็นใครไม่ให้ปะปนจนไม่รู้ว่าใครเป็นใคร เมื่อชื่อมีความสำคัญต่อบุคคล กฎหมายจึงให้ความคุ้มครองชื่อ นาม ตามมาตรา 18 หมายถึงชื่อตัวและชื่อสกุล ตามพระราชบัญญัติชื่อสกุล และยังหมายถึงชื่อของนิติบุคคลซึ่งเป็นชื่อห้างร้านบริษัทฯ ยี่ห้อ เช่น

จะเลยให้นามเมืองท่องเป็นชื่อบริษัทเรือกซือที่โจทก์ใช้ชื่อนาน ทำให้โจทก์เสียหาย เป็นละเมิดสำคัญให้ถอนชื่อและใช้ก้าวเสียหายความร้ายแรงแห่งละเมิด (ฎีกาที่ 64/2501)

โจทก์ใช้ชื่อเชอร์ตันในชื่อบริษัทและกิจการโรงแรมของโจทก์ จ้าเลยใช้ชื่อเชอร์ตัน จ้าเวอร์เก็ตอันการค้าทรัพย์ ไม่เกี่ยวกับกิจการของโจทก์ ไม่ทำให้เกิดความสับสนหรือความเข้าใจผิดซึ่งระหว่างตนหัวไปแก่โรงแรมโจทก์ โจทก์ห้ามจ้าเลยไม่ได้ (ฎีกาที่ 234/2519)

โจทก์เป็นนิติบุคคลต่างประเทศภาคไทยใช้ชื่อ "คริสเดียนดิออร์" และ "ดิออร์" แพร่หลายรวมทั้งในประเทศไทย เป็นชื่อทางการค้าและเครื่องหมายการค้า จ้าเลยก็ไม่มีสิทธิเอาไว้ "ดิออร์" ไปใช้ประกอบเป็นนามของตน ศาลพิพากษาห้ามนำใช้แล้วว่า "ดิออร์" ประกอบชื่อร้านค้าของจ้าเลย (ฎีกาที่ 1346/2522)

โจทก์ใช้ชื่อ "เจมพลาร่า" เป็นชื่อทะเบียนห้างหุ้นส่วนจ้าเลก จ้าเลยก็ใช้ชื่อ "เจมพลาร่า" โดยเดือนนาประโภชชื่อของโจทก์ ทำให้ประชาชนเข้าใจผิดว่าเป็นชื่อของโจทก์ เป็นละเมิด ต้องใช้ค่าที่โจทก์ต้องโฆษณาให้ลูกค้าทราบความจริง และค่าที่ขายสินค้าใกล้คล่องอันเกิดจากละเมิดโดยตรง (ฎีกาที่ 3070/2522)

บุคคลที่มีสิทธิจะใช้ชื่อของตนเองในการจะแสดงให้ปรากฏแก่บุคคลภายนอก เป็นสิทธิของบุคคลในอันที่จะใช้ชื่อของตนนั้น กฎหมายคือกฎหมายคือกฎหมายสิทธิการใช้ชื่อของตนไว้ 2 กรณี

1. มีบุคคลอื่นโดยแห้งการใช้ชื่อ บุคคลอื่นโดยแห้งการใช้ชื่อนั้นก็เป็นการโดยแห้งสิทธิของหนึ่งที่มีสิทธิจะฟ้องกล่าวได้ การโดยแห้งนี้เป็นการที่ด้านการใช้ชื่อของเรางงเรามีสิทธิจะใช้ได้ ถ้ามีการฟ้องคุ้มครองก้านหรือโดยแห้งการใช้ชื่อของเรา เราเหียงแต่พิสูจน์ว่าเรามีสิทธิใช้ชื่อนั้นได้ โดยไม่ต้องกล่าวถึงความเสียหายบุคคลผู้โดยแห้งคัดก้านน้อจะจะเป็นผู้มีสิทธิใช้ชื่อได้เช่นเดียวกับเรา แต่เขาเห็นว่าเรามีสิทธิใช้ชื่อจึงคัดก้านก็ได้

2. มีบุคคลอื่นเอาชื่อเราไปโดยไม่มีอานาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียประโยชน์ หมายถึงมีผู้อื่นใช้ชื่อซ้ำกับเราโดยผู้นั้นไม่มีอานาจหรือสิทธิใช้ชื่อเทียบกับเราเป็นเหตุให้เสื่อมเสียประโยชน์ ผู้ที่นำชื่อไปใช้นั้นไม่ต้องคำนึงว่าจะนำไปใช้โดยเจตนาหรือประมาทเดินเลือกตัว แม้จะนำไปใช้โดยไม่รู้ ก็ถือว่าเป็นการโดยแห้งสิทธิของเราอย่างหนึ่ง การเสื่อมเสียประโยชน์ไม่จำเป็นต้องเป็นประโยชน์ที่คือเป็นเงินได้ เพียงแต่เสื่อมเสียทางศีลธรรม ซื้อเสียง หรือเกียรติคุณ ก็เป็นการเท็จพอ

ผู้มีสิทธิแก้ไขระงับความเสียหายในการใช้ชื่อหรือโดยแห้งสิทธิ คือผู้มีสิทธิใช้ชื่อแล้วถูกโดยแห้งสิทธิหรือได้รับความเสียหาย สำหรับผู้ได้รับความเสียหายอาจมีหลายชน บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีสิทธิแก้ไขความเสียหายได้ เช่น ถ้ามีผู้นำชื่อสกุลไปใช้โดยไม่มีสิทธิ ผู้มีชื่อสกุลนั้นบุคคลใดบุคคลหนึ่งห้องให้ระงับการใช้ได้

ผู้ถูกโดยแห้งสิทธิไม่ว่าจะเป็นผู้ถูกคัดก้านการใช้ชื่อหรือผู้ถูกชื่อนำชื่อไปใช้โดยไม่มีสิทธิและเด็กความเสื่อมเสียประโยชน์ มีสิทธิระงับความเสียหายได้ดังนี้

1. ในระงับความเสียหาย ก่อวัสดุในให้สูญเสียโดยแห้งสิทธิอีกต่อไป หรือให้ชั่นนำชื่อไปใช้โดยไม่สิทธิ ให้ยกใช้ค่าเสียหาย หรือให้รักษากาหนดสิทธิที่ให้ประชาชนทราบความจริง ส่วนความเสียหายที่ได้ชื่นนั้นจะถูกคัดกันจะไม่ก่อความ ถ้าถูกคัดกันเป็นระยะเวลาก่อความเสียหายในก้อนระยะเวลา ไม่ต่อจากกันให้ยก

2. ขอให้ศาลสั่งห้าม ถ้าเป็นที่น่าพึงวิตกว่าจะต้องเสียหายอยู่สืบไป ผู้เป็นเจ้าของซื้อได้รับความเสียหายเห็นว่าผู้โดยเดียวซึ่งคงโศกเดียวสิทธิหรือผู้ใช้ชื่อโศกไม่มีสิทธิยังกระทำต่อไป เจ้าของซื้อมีสิทธิจะขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามนี้โดยเดียวสิทธิหรือใช้ชื่อเดิมต่อไป

บทที่ ๓

กฎหมายล่านา

กฎหมายล่านา คือคำแนะนำที่อยู่นี้เรื่องสำนักความกฎหมายของบุคคล ในทางกฎหมาย เมื่อบุคคลมีกฎหมายล่านาอยู่ ๆ ณ ที่ใด ก็ถือว่าที่นั้นเป็นคำแนะนำที่อยู่นั้นเสมอไป การมีกฎหมายล่านาเมื่อไหร่ก็ดี

ก. ประโยชน์ความประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

1. การชำระหนี้โดยทั่วไปลูกหนี้ต้องชำระ ณ สถานที่ซึ่งเป็นกฎหมายล่านาของลูกหนี้ เว้นแต่จะได้ตกลงกำหนดสถานที่ชำระหนี้ หรือถ้าการชำระหนี้จะต้องส่งมอบทรัพย์เฉพาะตัว เมื่อถูกรั่วมีข้อตกลงไว้โดยเฉพาะเจาะจงว่าจะชำระหนี้ ณ สถานที่ใดแล้ว จะต้องส่งมอบทรัพย์นั้น ณ สถานที่ซึ่งทรัพย์นั้นได้อยู่ในเวลาเมื่อก่อให้เกิดหนี้นั้น (มาตรา 324)

ถ้าไม่ตกลงกันว่าชำระหนี้กัน ณ ที่ใด ลูกหนี้จะต้องชำระหนี้ ณ กฎหมายล่านาจุดบันของเจ้าหนี้ (ฎีกาที่ 617/2488)

2. ถ้าสถานที่ใช้เงินไม่ได้ตกลงลงไว้ในคัวแลกเงิน ให้ถือเอากฎหมายของผู้จ่ายเป็นสถานที่ใช้เงิน หรือถ้าคัวแลกเงินไม่แสดงให้ปรากฏสถานที่ออกคัว ให้ถือว่าคัวเงินนั้นได้ออก ณ กฎหมายล่านาของผู้จ่าย (910)

3. ผู้ทำคดค้านคัวเงิน ในรับส่งคำนออกกล่าวการคดค้านไปยังกฎหมายของผู้ถูกคดค้าน โดยจดหมายลงคะแนนไว้ ณ กฎหมายของผู้ถูกคดค้านก็ได้ (มาตรา 962)

4. ศาลจะสั่งให้ผู้ใดเป็นผู้สำนัญมีหลักเกณฑ์ว่า จะต้องเป็นผู้ที่จากกฎหมายหรือถ้าที่อยู่ของคนโศกไม่มีทรัพย์เป็นกาย ráy คือเป็นเวลา 7 ปี ในกรณีธรรมชาติ หรือ 3 ปี ในกรณีพิเศษ (มาตรา 64)

ข. ประโยชน์ความประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและอาญา

1. การฟ้องคดีความประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 4 และมาตรา 5 ให้รวมหลักเกณฑ์การฟ้องคดีไว้ดังนี้

การฟ้องคดีเกี่ยวกับทรัพย์หรือสัมภาระ ทรัพย์ หรือสิทธิ หรือประโยชน์ใด ๆ อันเกี่ยวข้องหรือไม่กับทรัพย์เหล่านั้น ให้เสนอคดีต่อศาลที่ทรัพย์เหล่านั้นตั้งอยู่ในเขตศาล แต่ถ้าโจทก์มีความประสงค์ที่จะยื่นฟ้องต่อศาลที่จำเลยมีกฎหมายล่านาอยู่ในเขตศาลนั้น เมื่อโจทก์ยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องแสดงให้เห็นว่าการพิจารณาคดี

ในศาลนั้น ๆ จะเป็นการสังค่าวก ศาลจะใช้คุลพินจอนญาติให้โจทก์ยื่นคำฟ้องตามที่ขอนนี้ได้ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 4(1))

การฟ้องคดีได้เกี่ยวข้อทรัพย์ คำฟ้องอื่น ๆ นอกจากที่เกี่ยวข้อทรัพย์ ให้เสียค่าศาลที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล แต่ถ้าโจทก์มีความประสงค์จะยื่นคำฟ้องต่อศาลที่มูลค่าเกิดขึ้นในเขตศาลนั้น เมื่อโจทก์ยื่นคำขอ โดยทำเป็นคำร้องแสดงให้เห็นว่าการพิจารณาคดีในศาลนั้น ๆ จะเป็นการสังค่าวก ศาลจะใช้คุลพินจอนญาติให้โจทก์ยื่นฟ้องตามโจทก์ขอได้ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 4(2))

การฟ้องคดีเกี่ยวข้อหนี้เงินอุบัติในกรณีที่ข้อความนี้เนื่องจากต้องชำระหนี้ในประเทศไทย แห่งหนวคนนี้ ระหว่างเจ้าหนี้ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย และลูกหนี้ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย หากเข้ามาในประเทศไทยชั่วคราวนั้น ไม่ว่าจะเดินทางลูกคดีในประเทศไทย หรือมูลคดีจะเป็นประการใดก็ตาม เจ้าหนี้จะยื่นคำฟ้องขอให้บังคับตามลักษณะเด่นๆ นั้นในศาลที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลนั้น หรือในศาลที่พำนักอยู่ในเขตศาลนั้นก็ได้ แต่ศาลมีอำนาจคดีที่อยู่ในประเทศนี้ได้สั่งหมายเรียกให้ลูกหนี้ในประเทศไทยแล้ว (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 4(3))

การฟ้องคดีไม่มีข้อพิพาทให้โจทก์ยื่นฟ้องต่อศาลที่โจทก์มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลนั้น เมื่อโจทก์ยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้อง แสดงให้เห็นว่าการพิจารณาคดีในศาลนั้น ๆ จะเป็นการสังค่าวก ศาลจะใช้คุลพินจอนญาติให้โจทก์ยื่นฟ้องตามที่ขอได้ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 4)

การฟ้องคดีความประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 22 ที่ว่าความผิดเกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าໄก์เกิดขึ้นในเขตอันจำกัดของศาลใด ในชั่วขณะที่ศาลนั้น แต่ถ้าเมื่อจำเลยมีที่อยู่ที่ลูกคดีไม่ใช้ที่นั่น หรือเมื่อเจ้าหน้าที่ทำการสอบสวนในท้องที่นั่นนั้นออกเขตของศาลทั้งกล่าวแล้ว จะชั่วขณะที่ศาลที่นั่นนั้นอยู่ในเขตอันจำกัดก็ได้ ถ้าว่าจำเลยมีที่อยู่ หมายถึงภูมิลำเนาเดิมที่อยู่อันเป็นแหล่งสำราญ

การส่งคำคู่ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 74(2) ในส่วนคำคู่ความ แก้คู่ความหรือบุคคลซึ่งระบุไว้ในคำคู่ความ ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของคู่ความหรือบุคคลนั้น และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 79 "ถ้าการส่งคำคู่ความหรือเอกสารนั้นไม่สามารถจัดให้ได้ คั่งที่มีภูมิลำเนาไว้ในมาตรา ก่อน (ถ้ามาตรา 78) ศาลอาจสั่งให้ส่งโดยวิธีอื่นแทนได้ ถ้าคำคือปีกคำคู่ความนั้น เอกสารไว้ในที่แผลเห็นได้จ่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของคู่ความหรือผู้มีชื่อระบุไว้ในคำคู่ความหรือเอกสาร...ฯลฯ"

ค. การฟ้องคดีตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 150 "การยื่นฟ้อง นิติหน้าที่และ
ให้ล้มละลาย ในชื่นต่อศาลซึ่งลูกหนี้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขต ฯลฯ"

๔. กฎหมายข้อกัน กือ พ.ร.บ. ว่าด้วยการซักกันของกูหมาย พ.ศ. 2481 มีรายเรื่องที่มีกฎหมายให้ใช้กูหมายของพระเมตุภุคคลนั้นมีภูมิล้ำเนา เช่น ในมาตรา 38 แห่ง พ.ร.บ. ข้อกันแห่งกูหมายที่ว่า “ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสังหาริมทรัพย์ มากกโดยเลือกอย่างรุนแรง หรือโดยพินัยกรรมให้เป็นไปตามกูหมายภูมิล้ำเนา ของเจ้ามรคก ในขณะเจ้ามรคถึงแก่ความตาย

มรคกซึ่งเป็นสัมภาริมทรัพย์ พ.ร.บ. ว่าด้วยการซักกันแห่งกูหมายฯ ให้เป็นไปตามกูหมายภูมิล้ำเนาของเจ้ามรคกในขณะที่ตาย ภูมิล้ำเป็นชาวเคนมาร์ก มุครบรรยาและทรัพย์สมบัติอยู่ในประเทศไทย ไม่เดริชมีบุพเพและอุโมงค์ผู้ใดในประเทศไทย แต่ออกไปประเทศไทยเคนมาร์กซึ่วกราวเพื่อรักษาคัวเหราะป่วย และไปตายในเคนมาร์ก ถือว่ามีภูมิล้ำเนาในประเทศไทยในขณะที่ตาย (ฎีกาที่ 834/2485)

การกำหนดภูมิล้ำเนา

มาตรา 44 “ภูมิล้ำเนาของบุคคลธรรมชาติแก่ ถ้าอันบุคคลนั้นมีสถานที่อยู่เป็นแหล่งสำคัญ” ตามมาตรา 44 เป็นการกำหนดภูมิล้ำเนาของบุคคลตามปกติไว้ เพื่อให้เป็นภูมิล้ำเนาของบุคคลธรรมในการพำนคุณจะอยู่มีกับท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ ภูมิล้ำเนาหมายมารันจะต้องประกอบด้วย

1. เป็นที่อยู่ของบุคคล และ

2. สถานที่อยู่อันเป็นแหล่งสำคัญ

1. เป็นที่อยู่ของบุคคล หมายถึงที่อยู่บุคคลทักษิณที่อยู่กินหลับนอน จะเป็นบ้าน โรงเรือน ศักดิ์ห้องแก้ว กระห้อม หรือห้องเช่าใช้เป็นสถานที่อยู่กินหลับนอน ก็ถือว่าเป็นที่อยู่ของบุคคลนั้น และ

2. สถานที่อยู่อันเป็นแหล่งสำคัญ หมายถึงสถานที่เป็นที่อยู่อาศัยของบุคคลนั้นเพียงคนเดียวหรือของครอบครัว เป็นการตั้งใจที่จะใช้เป็นที่อยู่เป็นหลักฐาน เป็นแหล่งเพื่อใช้ประกอบกิจการหรือเป็นที่ทำนาหากิน ไม่ใช่สถานที่พักอาศัยชั่วครั้งชั่วกราว หรือชั่วประกอบธุรกิจเฉพาะเร่องไถ เช่น ก. มีบ้านอยู่บ้านบูรุณเป็นแหล่งประกอบอาชีพและพักอาศัยอยู่กับครอบครัว และ ก. อังมีบ้านพักหลังหนึ่งที่สังฆรา เป็นสถานที่ไปพักผ่อนหากากาศในเวลาที่ว่างจากการทำงานเท่านั้น ถั่งนั้น บ้านบูรุณเป็นสถานที่อยู่ของ ก. อังมีบ้านเป็นแหล่งสำคัญ บ้านบูรุณจึงเป็นภูมิล้ำเนาของเข้า

การถูกกฎหมายในเรื่องจำนวนท้องหน้าไม่ถือว่าเรื่องจำเป็นภูมิล้ำเนาของบุนนี้ (ฎีกาที่ 617/2488)

จากมาตรา 44 กำหนดให้สถานที่อยู่อันเป็นแหล่งสำคัญเป็นภูมิล้ำเนา ก็ยังมีไก่ทำให้มีภูมิล้ำเนาของบุคคลหมาไป เทราบทางคนอาจมีสถานที่อยู่อันเป็นแหล่งสำคัญโดยถาวร หรือทางคนไม่มีสถานที่อยู่อันเป็นแหล่งสำคัญ ถั่งนั้น กูหมายจึงไกบัญชีคือบัญชีที่ลงเก็บไว้ในเรื่องภูมิล้ำเนาในมาตรา 45 มาตรา 46 และมาตรา 47 ไว้ดังนี้

ก. กรณีมุกคลธรรมคามีท่ออยู่หลายแห่งซึ่งสำคัญเท่ากัน มาตรา 45 "ถ้าบุกคลธรรมคามีดินท่ออยู่หลายแห่งซึ่งอยู่ลับเปลี่ยนกันไปก็ต้องมีหลักแห่งที่ทำการเป็นปกติทั่วไปแห่งน้ำ ห้ามให้ก่ออาแหล่งหนึ่งดังกล่าวมา ก่อนและหลังนั้นว่าเป็นภัยมิล่าเนาของบุกคลนั้น"

ตามมาตรานี้ หมายถึงกรณีมุกคลมีดินท่ออยู่หลายแห่ง ไม่มีดินท่ออยู่ในสำคัญกว่ากัน หรือไม่มีที่ทำงานให้ยึดหยื่นไปกว่ากันแล้ว ถือว่าดินท่ออยู่ของบุกคลนี้เป็นภัยมิล่าเนา เช่น ก. มีกระยา 2 คัน มีบ้านอยู่คันละแห่ง ก่อนนาย ก. ออยู่กับกรรยาคนที่ 1 ที่นครปฐมบ้าง และอยู่กับกรรยาคนที่ 2 ที่กรุงเทพฯ บ้าง ลับเปลี่ยนกันไป เป็นกรณี ก. มีดินท่ออยู่ 2 แห่ง ไม่ปรากฏว่าแห่งใดสำคัญกว่ากัน ถือว่าแห่งใดแห่งหนึ่ง ก่อนครปฐมหรือกรุงเทพฯ เป็นภัยมิล่าเนาของ ก.

คำมีบ้านอยู่ที่เชียงใหม่และกรุงเทพฯ ซึ่งคำขึ้นล่องไปมาเป็นประจำ ถือว่าคำมีดินท่ออยู่ 2 แห่ง จะก่ออาแหล่งได้แห่งหนึ่ง เป็นภัยมิล่าเนาของคำ ก. (ฎีกาที่ 881/2511)

เดิมผู้ร้องอยู่กับบิการที่บ้านเลขที่ 41 ท่อน้ำสายไปอยู่บ้านเลขที่ 41/1 ห่างกันประมาณ 50 เมตร ในบริเวณริมแม่น้ำ ก็จะมีรายชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเลขที่ 41/1 ด้วย การส่งหนังสือทางหนังสือไปส่งครั้งแรกไม่มีผู้รับ ไปส่งครั้งที่สองผู้ร้องไม่อยู่บ้านไปธุรกิจข้างนอก เจ้าหน้าที่งานจังหวัดนั้นสืบไปที่บ้าน ถึงนี้ แสดงว่าผู้ร้องมีดินท่ออยู่หลายแห่งลับเปลี่ยนกันไป ถือได้ว่าบ้านทั้งสองแห่งนี้แห่งใดแห่งหนึ่งเป็นภัยมิล่าเนาของผู้ร้องตามมาตรา 45 การส่งหนังสือทางหนังสือเดือนในผู้ร้องพำนัชวันเดียวกันนี้ไปที่บ้านเลขที่ 41 จึงชอบด้วย ป.ว. พ. 74,79 แล้ว (ฎีกาที่ 500/2523)

คำเป็นกรรมการผู้จัดการบริษัทซึ่งตั้งอยู่ที่จังหวัดลำปูนเป็นที่ทำงานสำคัญของคำ จึงถือได้ว่า ที่ทำการบริษัทเป็นภัยมิล่าเนาของคำ แม้คำจะมีบ้านอยู่ที่กรุงเทพฯ เป็นภัยมิล่าเนาอีกแห่งหนึ่งก็ตาม การที่โจทก์ฟ้องคำว่าศาลจังหวัดลำปูน และนำส่งหมายเรียกสำเนาฟ้องคลอดจนบัตรสืบพยานให้คำว่าจังหวัดลำปูน จึงชอบด้วยกฎหมาย (ฎีกาที่ 1251/2523)

แหงรับราชการประจำอยู่ในกรุงเทพฯ ซึ่งถือว่ามีภัยมิล่าเนาอยู่ในกรุงเทพฯ ตามมาตรา 52 แห่งเมืองกรุงว่าแห่งซึ่งมีดินท่ออยู่ที่ราชบุรี ซึ่งเป็นภัยมิล่าเนาเดิมด้วย จึงถือได้ว่าดินท่ออยู่ของแหงนี้ 2 แห่ง และจะก่ออาแหล่งท่ออยู่แห่งใดแห่งหนึ่ง เป็นภัยมิล่าเนาของแหง ก. (ฎีกาที่ 1681/2515)

ข. กรณีท่ออยู่แห่งสำคัญของบุกคลไม่ปรากฏ มาตรา 46 "ถ้าภัยมิล่าเนาไม่ปรากฏ ห้ามให้ก่อ ดินท่ออยู่เป็นภัยมิล่าเนา" หมายถึงบุกคลมีท่ออยู่ แต่ไม่ปรากฏว่าเป็นแห่งสำคัญหรือไม่ กฎหมายให้ถือว่าดินท่ออยู่ของบุกคลนั้นเป็นแห่งสำคัญ เช่น คำมีอาชีพเป็นคนรับจ้างหัวงานรายวัน ไม่ปรากฏว่ามีภัยมิล่าเนาหรือไม่ท่ออยู่ เป็นแห่งใดเป็นแห่งสำคัญ ให้เกินทางไปความจังหวัดทั่วๆ ไปรับจ้างหัวงาน ถ้าคำว่าไปรับจ้างหัวงานที่ล่าปาง ถือว่าขณะที่คำว่าไปรับจ้างหัวงานที่ล่าปาง คำมีภัยมิล่าเนาอยู่ที่ล่าปางอันเป็นดินท่ออยู่ของแหง

ค. กรณีบุคคลไม่มีที่อยู่ มาตรา 47 "บุคคลธรรมชาติซึ่งเป็นผู้ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งก็ได้ หรือเป็นผู้ทรงชีพในการเดินทางไปมาปราศจากสำนักแหล่งที่ทำการงานก็ได้ พนักงานในอันดับนั้น ห้ามให้ถือว่าอันนั้นเป็นภูมิลำเนาของบุคคลนั้น"

ก็อเป็นบุคคลที่ไม่ปรากฏตนที่อยู่บุคคลไม่มีบ้านซึ่งเป็นหลักแหล่ง เช่น พวกรัฐไม่มีจุดหมายที่จะทำงานให้วยร้อนเร็วไปตามที่ค้าง ๆ เช่น พวกรหาน หรือคนที่เที่ยวเรือข้าย หรือพ่อค้าเรือเร่เที่ยวเรือข่องหรือล้อเรือเร่ขายของจากที่แห่งหนึ่งไปอีกแห่งหนึ่ง เป็นบุคคลไม่มีภูมิลำเนาตามมาตรา 44 และไม่ถือว่าเป็นผู้อันจะถือว่าเป็นภูมิลำเนาโดยความมาตรา 46, มาตรา 47 นี้ จึงให้กำหนดค่าว่าพบค้าที่ไหนให้ถือเอาว่าที่นั้นเป็นภูมิลำเนาของบุคคลนั้น

ภูมิลำเนาเฉพาะการ

มาตรา 49 "ถ้าได้เลือกอาดีนให้เป็นภูมิลำเนาแต่เฉพาะการ เพื่อจะทำการอันใดอันหนึ่ง ห้ามให้ถือว่าอันนั้นเป็นภูมิลำเนาในการอันนั้น"

ภูมิลำเนาเฉพาะการ เป็นภูมิลำเนาที่ใช้เลือกเพื่อความสะดวกในการทำกิจกรรมบางอย่าง เช่น เรือ นอกจากภูมิลำเนาปกติของบุคคล ภูมิลำเนาเฉพาะการใช้เพื่อทำกิจการอันใดอันหนึ่งโดยเฉพาะ จะอ้างเพื่อกิจการอย่างอื่นไม่ได้ และเมื่อกิจการนั้นเสร็จสิ้นลงไปแล้ว ภูมิลำเนาเฉพาะการก็สิ้นสุดไปด้วย ตามปกติเมื่อมีการห้องให้รับผิดชอบสัญญาที่ทำต่อ ก็ต้องห้องต่อสถาบันที่ถูกหนี้ภูมิลำเนา หรือการชำระหนี้ ต้องชำระที่เจ้าหนี้ภูมิลำเนา ในบางกรณีอาจเป็นการไม่สะดวก คู่สัญญาจึงทดลองเลือกภูมิลำเนาเฉพาะการ เช่น บริษัทคำรับเหมา ก่อสร้างที่ก่อที่ลับบุรี บริษัทคำจะต้องซื้อเหล็ก ชื้ออ้อรู ชื้อบุน และซื้อทรัพย์มาเพื่อก่อสร้าง ตึก แต่บริษัทคำมีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพฯ ต้องการซื้ออุปกรณ์การก่อสร้างจากห้องค้าที่สระบุรี เพื่อสะดวกในการปฏิบัติความสัญญาซื้อขายค้างกล่าว บริษัทคำกับห้องค้าจึงทดลองกันให้ถือเวลาบุรีเป็นภูมิลำเนาเฉพาะการ หรือเลือกอาสาสำนักงานของบริษัทคำที่ลับบุรีเป็นภูมิลำเนาเฉพาะการติดต่อซื้อขายรายนี้ได้ ซึ่งจะเป็นการสะดวกเมื่อมีการผิดสัญญาจะได้ฟ้องกันที่ลับบุรีได้

การเลือกอาดีนให้เป็นภูมิลำเนาเฉพาะการนั้น กฎหมายไม่ได้กำหนดแบบไว้ ฉะนั้น การเลือกภูมิลำเนาเฉพาะการจะทดลองกันเป็นลายลักษณ์อักษร ค่าวัววาจา หรือโดยปริยายก็ได้ เช่น นักศึกษารรلنิพิภัวงและ ผู้หนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดราชบุรี ได้มามเช่าบ้านที่เชียงใหม่ เพื่อศึกษาวิชาแพทย์ ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หากจะมีการบังคับความสัญญาเช่าบ้าน ควรถือว่านักศึกษาผู้นี้ได้เลือกเชียงใหม่เป็นภูมิลำเนาเฉพาะการ สำหรับการเกี่ยวกับการเช่าบ้านในระหว่างที่เข้าศึกษาอยู่

ภูมิลำเนาเฉพาะการถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา ฉะนั้น จึงคงต้องมายังท้ายบท และเมื่อภูมิลำเนาให้เลือกภูมิลำเนาเฉพาะการแล้ว และการเลือกนั้นเพื่อประโยชน์ของภูมิลำเนาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายที่ได้รับ

ประโยชน์อาจจะสละเสียซึ่งภูมิลำเนาเฉพาะการ กลับไปใช้ภูมิลำเนาปกติได้ แต่ถ้าการเลือกภูมิลำเนาเฉพาะการเพื่อประโยชน์ทั้งสองฝ่ายแล้ว ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะอ้างภูมิลำเนาเดิมโดยสละภูมิลำเนาเฉพาะการไม่ได้

ภูมิลำเนาของบุคคลที่กฎหมายกำหนดให้

มีบุคคลบางประเภทไม่มีภูมิลำเนาเป็นของตัวเอง กลับไปมีภูมิลำเนาแห่งเดียวกับบุคคลอื่นตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ได้แก่

1. ผู้เยาว์ มาตรา 51 "ภูมิลำเนาของผู้เยาว์ ให้แก่ภูมิลำเนาของผู้แทนโดยชอบธรรม"

ผู้เยาว์เป็นบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ตามมาตรา 19,20 จึงมีภูมิลำเนาเดียวกับผู้แทนโดยชอบธรรม ปกติผู้แทนโดยชอบธรรมคือบิดามารดา เผร��บิดามารดา บิดามารดาที่เหลือเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองทั้ง 2 คน ตามมาตรา 1566 ยกเว้นว่ามีเหตุพิพาทเรื่องมารดา เพร��บิดามารดาตาย บิดามารดาที่เหลือเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง นอกจากนี้ ผู้ใช้อำนาจปกครองถือว่าเป็นผู้แทนโดยชอบธรรม การใช้อำนาจปกครองอาจตกอยู่กับบิดามารดาได้ อีก เช่น บิดามารดาเป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ อำนาจปกครองจึงตกแก่บิดามารดา แต่ถ้าหากบิดามารดาแต่กรณี ในการที่ไม่มีบิดามารดา หรือบิดามารดาถูกถอนอำนาจปกครอง จะมีผู้ปกครองที่ทางตั้งชื่นเพื่อจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์ ผู้ปกครองนี้ก็เป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เยาว์ (มาตรา 1585) ดังนั้น ผู้เยาว์จะถือว่าเป็นบุคคลที่ไม่สามารถอ่านเขียนผู้แทนโดยชอบธรรมได้

กรณีผู้เยาว์เป็นบุตรบุญธรรม ผู้เยาว์ยอมมีภูมิลำเนาเดียวกับผู้รับบุตรบุญธรรม เพราะอ่อนน้ำ ปกครองจะเปลี่ยนมาอยู่กับผู้รับบุตรบุญธรรม ผู้เยาว์จึงไม่มีภูมิลำเนาเดียวกับบิดามารดาโดยกันเดิม อำนาจปกครองของบิดามารดาโดยกันเดิมคงไว้ต่อไป จนกว่าผู้เยาว์เป็นบุตรบุญธรรม (มาตรา 1598/28)

2. คนไร้ความสามารถ มาตรา 51 "ภูมิลำเนาของคนไร้ความสามารถนั้น ให้แก่ภูมิลำเนาของผู้แทนโดยชอบธรรม"

ผู้ไร้ความสามารถ หมายถึงบุคคลวิกฤตจิตซึ่งกลไกสังหาริสัยให้เป็นคนไร้ความสามารถ และมีภาวะซึ้งผู้อ่อนน้ำ (มาตรา 29,30) ผู้อ่อนน้ำเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมมีอำนาจเช่นเดียวกับผู้ปกครอง สามารถทำนิติกรรมแทนคนไร้ความสามารถ เพื่อสห GANG ในการที่ผู้อ่อนน้ำลูกมีความสามารถ ภูมิลำเนาเดียวกับบิดามารดา ถ้าหากไม่มีภูมิลำเนาเดียว ก็ภูมิลำเนาเดียว

3. ชารักษการ

มาตรา 52 "ชารักษการทั้งปวงนั้น ท่านถือว่าอยู่ในภูมิลำเนา ณ ที่นั้นเป็นที่ทำการตามที่แน่นหน้าที่ หากมิใช่เป็นที่ทำการทั้งหมดที่ชั่วคราว ชั่วระยะเวลา หรือเป็นเพียงแต่ชั่วคราว ให้เป็นที่ทำการครั้งหนึ่ง คราวเดียว"

ข้าราชการที่มีค่าແเน່ງประจำ ๔ ดันໄກ กູມນາຍໃຫ້ວ່າເປັນກູມືລຳເນາຂອງຂ້າວຂອງກູມນັ້ນເຊັ່ນ ຜູ້ວ່າຮາສກາຣຈັງໜັກ ຜູ້ພິກາຄາ ນີ້ອນຍອດເກົອ ຕີ່ວ່າມີກູມືລຳເນາອູ້ທີ່ຈັງໜັກທີ່ປະຈຳທ່າງນາມ
ຕຳແໜ່ງໜັກທີ່ຂອງຂ້າວຂອງກູມນາຍຈະຕ້ອງເປັນຕຳແໜ່ງປະຈຳໄວ້ໃຫ້ຕຳແໜ່ງໜັກທີ່ຂ້າວຂອງກູມນັ້ນ
ຜູ້ພິກາຄາໄດ້ຮັບກຳສັ່ງໃຫ້ໄປຢ່າງຮາສກາຣພິຈາລາດທີ່ໃນກຳລັງໜັກລົບບຸຮີ ຜູ້ພິກາຄາມູນັ້ນກີ່ໄດ້ກູມືລຳເນາອູ້ທີ່
ຈັງໜັກລົບບຸຮີ ເພຣະເປັນກາຣທ່ານັກທີ່ຂ້າວຂອງກູມນັ້ນ

ກາຣເປົ່າຍັນກູມືລຳເນາ

ມາດຕາ 48 "ກູມືລຳເນາຍ່ອມເນີລ່ອນໄປດ້ວຍ ກາຣຍ້າຍດີນທີ່ຂອງພຣອມຄ້ວຍເຈດນາປຣາກງວາຈົງໃຈຈະ
ເປົ່າຍັນກູມືລຳເນາ"

ບຸກຄລມືກູມືລຳເນາອັນເປັນແລ່ງທີ່ສຳຄັງເພື່ອປະໂຫຍດຂອງຕັນນັກຄົນນີ້ເອງ ຍັງຮັມດິງເພື່ອປະໂຫຍດ
ທັງຄາມ ປ.ພ.ພ.ປ.ວ. ອາຫຼາ ແລະ ປ.ວ. ແພ່ງ ເປັນຕົ້ນ ດັ່ງນັ້ນ ກາຣຈະຍ້າຍກູມນາຍຈຶ່ງດຳເນັດກຳລັດເກມ໌ກາຣ
ເປົ່າຍັນກູມືລຳເນາ ເນື່ອມີກາຣເປົ່າຍັນກູມືລຳເນາໃໝ່ແລ້ວ ກູມືລຳເນາເຄີມຍ່ອມສູງສັນໄປ

ກາຣເປົ່າຍັນກູມືລຳເນາມີຫລັກເກມ໌ກູມື 2 ປະກາຣ ຄືວ

1. ກາຣຍ້າຍທີ່ຂອງ ແລະ
2. ມີເຈດນາຈົງໃຈທີ່ຂອງກູມື

1. ກາຣຍ້າຍທີ່ຂອງ ສື່ວນໄດ້ມີກາຣຍ້າຍບັນຫຼອງນີ້ຈະມີກາຣຍ້າຍກົດໜັກຈົກກົດທີ່ຂອງແໜ່ງເຄີມໄປອູ້ທີ່ໃນໆ ແລະ
2. ມີເຈດນາຈົງໃຈທີ່ຈະຍ້າຍເປົ່າຍັນກູມືລຳເນາ ຄົນອອກຈາກຈະນີກາຣຍ້າຍທີ່ຂອງແລ້ວ ຈະຕ້ອນມີເຈດນາ
ຈົງໃຈທີ່ຈະຍ້າຍທີ່ຂອງແໜ່ງຄວຍ ໂກຍທັງໃຈໃນໆຍີ້ທີ່ຂອງແໜ່ງເຄີມເປັນກູມືລຳເນາຕ່ອໄປ ແຕ່ຕັ້ງໃຈຈະຍີ້ທີ່ຂອງໃນໆເປັນກູມື-
ລຳເນາຕ່ອໄປ ດ້ວຍກາຣຍ້າຍທີ່ຂອງໄດ້ຍ່າຍໄມ້ມີເຈດນາຈົງໃຈຈະເປົ່າຍັນກູມືລຳເນາແລ້ວ ກີ່ໃນໆເປັນກາຣຍ້າຍກູມືລຳເນາ ກາຣ
ແຈ້ງທະບຽນສໍານະໂນຄຮວຍ້າຍທີ່ຂອງທ່ານນັ້ນຍັງໃນໆເປັນກາຣຍ້າຍກູມືລຳເນາ ຈນກວ່າຈະໄດ້ຍ້າຍດີນທີ່ຂອງເປົ່າຍັນກູມືລຳເນາ
ຊົງ (ງົງກາທີ 181/2521) ໄປປະກອນອາຊີພທີ່ອັນຫຼັກຮາວໄນ້ເປັນກາຣເປົ່າຍັນກູມືລຳເນາ (ງົງກາທີ 2038/2514)
ດ້ານກາຣແຈ້ງທະບຽນຮາງງົງກູມືລຳເນາ ແລະກາຣຍ້າຍບັນໄປອູ້ທີ່ຂອງ ແລະຮັບບັນເຄີມເສື່ອ ເປັນກາຣຍ້າຍກູມືລຳເນາ (ງົງກາທີ
2569/2519)

ກາຣຍ້າຍກູມືລຳເນານັ້ນ ເນື່ອບຸກຄລໄຄແສດງອອກໃຫ້ເຫັນວ່າໄດ້ມີກາຣຍ້າຍທີ່ຂອງ ແລະມີເຈດນາຈົງໃຈຈະ
ຍ້າຍທີ່ຂອງແລ້ວ ຍ່ອມດີວ່າເຫຼົາໄດ້ເປົ່າຍັນກູມືລຳເນາແລ້ວ

บทที่ 4

สถานะ

สถานะ คือฐานะหรือทำແเน່ນໆซึ่งบุคคลหน່งคໍາຮງອ່ນໍໃນປະເທດສາທິລະກາຍໃນກວດກົດ ສະຖານະຂອງບຸກຄຸລຍ້ອມເປັນບ່ອເກີດແຫ່ງສຶທືພະນັກງານເຊົາ ບຸກຄຸລຈະມີສະຖານະອ່າງໄຣນັ້ນຍ້ອມເປັນໄປຕາມກົງໝາຍກຳນົດໄວ້

ສະຖານະຂອງບຸກຄຸລນີ້ອາຈະເກີດຂຶ້ນຄ້ວຍນິຕິກຣມແລະນິຕິເຫຼຸດ ການເກີດສະຖານະຂຶ້ນໂຄຍນິຕິກຣມມີເປັນບາງ ກຣມທີ່ການກະທຳຂອງບຸກຄຸລໂຄຍຫອບຄ້າຍກົງໝາຍແລະຄ້າຍໃຈສັນກົດ ມູ່ງໂຄຍຄອງທົກກ່ຽວຂ້ອງມີສັນພັນທີ່ຂຶ້ນຮະວ່າງບຸກຄຸລເທື່ອຈະກ່ອໄຫ້ເກີດຜລທາງກົງໝາຍ ເຊັ່ນ ການນັ້ນ ການສມຮສ ການຮັບຮອງບຸກຄຸລ ການຮັບບຸກຄຸລນູ່ອຣມ ແລະການຫ່າໄໂຄຍຄວາມອິນຍອມ ເປັນຕົ້ນ

ການເກີດສະຖານະຂອງບຸກຄຸລໂຄຍນິຕິເຫຼຸດ ນິຕິເຫຼຸດເປັນເຫຼຸດກາຍທີ່ມີໃຫ້ເກີດຈາກການກະທຳຂອງບຸກຄຸລແຫ່ງເຫຼຸດເກີດຄາມອຣມສາທິແລ້ວກົງໝາຍຮັບຮອງ ພຣີເປັນການກະທຳຂອງບຸກຄຸລທີ່ໄຟໄຟມູ່ງໃຫ້ເກີດຜລທາງກົງໝາຍແຫ່ງກົງໝາຍບຸກຄຸລໃຫ້ມີຜລຜູກພັນກັນຕາມກົງໝາຍ ເຊັ່ນ ການເກີດກ່ອໄຫ້ເກີດສຶທືພະນັກງານເຊົາ ການເປັນຫ້າຍແລະຫຼືງ ແລະການຫາຍເປັນເຫຼຸດໃຫ້ຮັບຍໍມຽກກົດທອດໄປຢັງທາຍາຫ

ສະຖານະຂອງບຸກຄຸລເພິ່ນຂອງໄກ້ດັ່ງນີ້

1. ສະຖານະໃນປະເທດສາທິ ບຸກຄຸລທີ່ອາກີຍອ່ນໍໃນປະເທດໄທຍ່ອາຈມີຮູນນະເປັນກົນໄຫຍແລະເປັນກົນຕ່າງໆ ການເປັນກົນໄຫຍທີ່ອາກີຍຕ່າງໆເປັນບ່ອເກີດໃຫ້ເກີດສຶທືພະນັກງານຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ການສົງວານອາຫັນພາງອ່າງສໍາໜັບກົນໄຫຍ ຄົນຕ່າງໆຄ້າງໆຄູກຈຳກັດກາຍດີ່ທີ່ຄືນກາມປະມາລກົງໝາຍທີ່ຕື່ນ ການມີສຶທືພະນັກງານເລືອກຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງການຮັບສັນກົນໄຫຍ ຄົນໄຫຍກັບຄົນຕ່າງໆຄ້າງໆແກກຕ່າງໆ ແມ່ເປັນບຸກຄຸລໃນສັງຫຼາດຕົນກໍອາຈຸດກອນລັບຍຸ້າຕີ ຄົນໃນຫຼາດນີ້ເອງອາຈຸດກຳຈຳກັດໃນກົນຄວາມຮູ້ແລະອາຍຸເກື່ອງກັບການຮັບສັນກົນໄຫຍ ຮີ່ອງກູດຈຳກັດໃນເຮືອງອາຍຸສໍາໜັບການເລືອກຕັ້ງກົງໝາຍຂອງການນັ້ນ ເປັນຕົ້ນ

2. ສະຖານະໃນກວດກົດ ສະຖານະໃນກວດກົດຮັວນັ້ນໄດ້ແກ່ເຫັນ ດັ່ງເປັນເຫັນຫ້າຍທີ່ອັນຮັບຮາສາກາຫາເຫັນຫຼືງໄມ້ທີ່ອັນຮັບຮາສາກາຫາ ຕາມປະມາລກົງໝາຍແພັ່ງແລະພາສີ່ຍ່າວ່າຄ້າຍກວດກົດແລະມຽດກົດ ໄກນັບຍຸ້າຕີ ທີ່ສະຖານະຂອງບຸກຄຸລໃຫ້ມີສຶທືພະນັກງານເຊົາ ແກກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆໄປ ເຊັ່ນ ການເກີດ ການຫາຍ ການສມຮສ ການຫ່າ ການຮັບຮອງບຸກຄຸລ ແລະການຮັບບຸກຄຸລນູ່ອຣມ ເປັນຕົ້ນ

ຜລຂອງການມີສະຖານະ

ບຸກຄຸລໄດ້ມີສະຖານະແລ້ວ ສະຖານະນັ້ນຜູກພັນອ່ອງກັບຕົວບຸກຄຸລນີ້ ສະຖານະນັ້ນໄມ້ມີຮາຄາ ໃນໆອາຈະໂອນກັນໄກ້ໄນ໊ເປັນມຽດກົດທອດໄປຢັງທາຍາຫ ໃນໆອາຈະໄກ້ມາທີ່ເສຍໄປໂຄຍອາຍຸກາມ ຜລເນື່ອບຸກຄຸລມີສະຖານະ ເຊັ່ນ ການເກີດ

ทำให้มีสถานะเป็นบุคคล กรณีลิขิตจะใช้ชื่อสกุลบิด้า และมีลิขิตรับมรดก การสมรสทำให้เป็นสามีภริยาภัน สามีภริยาจะต้องซ่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดูกันตามความสามารถและฐานะของตน (มาตรา 1461) การตาย ทำให้ในสิ่นสภานุบุคคล กองมรดกของผู้ชายตกทอดแก่ทายาท (มาตรา 1599) การเป็นบิตราราคาและบุตร บุตร จะถูกอุปการะเลี้ยงดูนิคามารดา (มาตรา 1563) บิตราราคาเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรและเป็นผู้แทนโดย ชอบธรรม (มาตรา 1566, 1569) และจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตรและให้การศึกษาแก่บุตร (มาตรา 1564) การรับบุตรบุญธรรม บุตรบุญธรรมยอมรับฐานะอย่างเดียวกับบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้รับบุตรบุญธรรม(มาตรา 1589/28) บุตรบุญธรรมจึงมีลิขิตใช้ชื่อสกุลผู้รับบุตรบุญธรรม

๔. ทะเบียนสถานะของบุคคล

การจดทะเบียนสถานะของบุคคลแต่ละคน ทำให้บุคคลทั่วไปได้รู้ขอเท็จจริงทั้งหลายเกี่ยวกับสถานะ ของบุคคลนั้น เช่น รู้ว่าเป็นคนสัญชาติใด สมรสแล้วหรือยัง เป็นชายหรือหญิง อายุเท่าไหร อยู่ที่ไหน ถ้าหาก ทะเบียนไว้อย่างครบถ้วนแล้วจะเป็นประโยชน์แก่ผู้นั้นเอง และบุคคลภายนอกที่มาติดต่อจะได้ทราบถึงสถานะ ของผู้จดทะเบียนว่ามีความสามารถเพียงใดที่จะมาติดต่อสัมพันธ์ด้วย ในบางเรื่องกฎหมายไม่ได้มีกฎหมายให้จดทะเบียน แต่ก็เป็นการเปลี่ยนสถานะของบุคคลอย่างหนึ่ง เช่น การเป็นคนคลัมลัล้าย การเป็นคนสานสูญ การ เป็นคนไร้ความสามารถ หรือการเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ แต่กฎหมายก็ได้กำหนดให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อเป็นการโฆษณาให้บุคคลทั่วไปได้รู้ถึงการเปลี่ยนสถานะของบุคคลดังกล่าวด้านนี้

ทะเบียนทางสถานะมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม เพื่อให้ทะเบียนสถานะ ได้รับผลอย่างสมบูรณ์ ควรมีลักษณะดังนี้

(1)

๑. ต้องครบถ้วน ทะเบียนสถานะของบุคคลต้องครบถ้วน คือมีรายการแสดงถึงฐานะของบุคคล นั้นมากที่สุด จะได้ทราบว่าบุคคลผู้นั้นมีฐานะ คุณสมบัติ และคำแนะนำอย่างไรในชุมชน

(2)

๒. ต้องเปิดเผย ทะเบียนสถานะบุคคลต้องไม่ปิดบังไว้เป็นความลับ ผู้มีส่วนได้เสียจะขอทราบ ทะเบียนและคัดสำเนารายการทะเบียนสถานะของบุคคลได้ เพราะทะเบียนสถานะของบุคคลมีประโยชน์ดังการ แลกเปลี่ยนฐานะของบุคคล เมื่อผู้มีส่วนได้เสียต้องการทราบ บุคคลอีกคนหนึ่งนั้นมีความสามารถใช้ลิขิตและมีหน้าที่ อย่างไร ที่สามารถถูกใจที่ทะเบียนหรือขอคัดสำเนา

(3)

๓. ต้องรวมอยู่ในที่เดียวกัน เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าหาสถานะของบุคคลหนึ่งได้ง่าย กฎ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2499 ออกตามพระราชบัญญัติทะเบียนราชภูมิ พ.ศ. 2499 ในหัวสันนักงานทะเบียน

(1) สมหน สุวรรณสุทธิ, อ้างแล้ว, หน้า 107

ราชภรร্গลงชื่นในการมหภาคไทย เป็นที่รวมของพระบรมราชโองค์และกษัตริย์ทรงมหภาคไทยออกความ
ความในพระราชนัญญติจักทะเบียนกรอบครัว พ.ศ. 2478 กำหนดให้กองทะเบียนกรมมหาดไทยเป็นสำนักงาน
ทะเบียนกลาง เนื่องมีการจักทะเบียนตามพระราชบัญญัติกรอบครัว พ.ศ. 2478 ที่สำนักทะเบียนห้องดิน นาย-
ทะเบียนคงคัดสำเนาการจักทะเบียนและรายการบันทึกหุกอย่าง ส่งสำนักทะเบียนกลางถวาย

การจักทะเบียนสถานะของบุคคล

1. การเกิก ตามพระราชบัญญัติทะเบียนราช พ.ศ. 2499 มาตรา 11 กำหนดให้ว่า เมื่อมีคนเกิก
ให้แจ้งการเกิกดังต่อไปนี้

ก. คนเกิกในบ้าน ในเจ้าบ้านแจ้งพ่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งห้องที่เกิก หรือห้องที่จะแจ้ง
ให้กับในโอกาสแรก ภายใน 15 วัน นับแต่วันเกิก ในการเดินทางไปอีกแห่ง ไม่อาจแจ้งได้ตามกำหนดให้แจ้งภายใน 15 วัน

ข. คนเกิกนอกบ้าน ในมารดาแจ้งพ่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งห้องที่เกิก หรือห้องที่จะแจ้ง
ให้กับในโอกาสแรก ภายใน 15 วัน นับแต่วันเกิก ในการเดินทางไปอีกแห่ง ไม่อาจแจ้งได้ตามกำหนดให้แจ้งภายใน 15 วัน นับแต่วันที่อาจแจ้งได้

การแจ้งความตามข้อ ก. และ ข. ให้แจ้งตามแบบพิมพ์สูจินทร์

ตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติทะเบียนราชภรร্গ พ.ศ. 2499 ในสูตรคนเกิกใหม่ถูกหักทึบ
ห้องแจ้งพ่อนายทะเบียนหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจโดยไม่ชักช้า

2. การขาย เมื่อมีคนขายตามพระราชบัญญัติทะเบียนราชภรร្ត พ.ศ. 2499 มาตรา 14 ถ้ามีคนขาย
ในบ้านให้เจ้าบ้านเป็นผู้แจ้งพ่อนายทะเบียนภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาขาย ถ้าไม่มีเจ้าบ้าน ในบุพเพสุขแจ้ง
ความพ่อนายทะเบียนภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่บุพเพสุข ในการเดินทางนอกบ้าน ให้บุคคลที่ไปค้าขายบุคคล
หรือบุพเพสุขหน้าที่แจ้งพ่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งห้องที่ขายหรือบุพเพสุข หรือห้องที่จะพึงแจ้งได้ในโอกาสแรก
ภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาขายหรือบุพเพสุข ในการเดินทางไปอีกแห่ง ไม่อาจแจ้งพ่อนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่
สะดวกกว่าก็ได้

ลูกค้ายืนห้อง ตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติทะเบียนราชภรร្តฯ กำหนดว่า เมื่อลูกคาย
ในห้องให้แจ้งดังต่อไปนี้

ก. ลูกคายในห้องในบ้าน ในเจ้าบ้านแจ้งพ่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งห้องที่ลูกคายใน
ห้องนั้น ภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาถือตัว

ข. ลูกคายในห้องนอกบ้าน ในมารดาแจ้งพ่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งห้องที่ลูกคายในห้อง
นั้น หรือแห่งห้องที่จะพึงแจ้งได้ในโอกาสแรกภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาถือตัว ในการเดินทางไปอีกแห่ง

หนังงานฝ่ายปกครองหรือคำว่าจทที่สังคากกว่ากันได้

3. การสมรส การสมรสตามกฎหมายไทยจะมีให้เฉพาะเมื่อได้จดทะเบียนแล้วเท่านั้น(มาตรา 1457) มีผลนับตั้งแต่วันจดทะเบียน ถ้าไม่จดทะเบียนสมรส การสมรสอยู่ในมิชั่นเลย

4. การเพิกถอนการสมรส การสมรสอยู่มีลักษณะคงคู่ยังคงพิพากษาให้เพิกถอน(มาตรา 1501) เนื่องที่จะขอให้ศาลพิพากษาเพิกถอนการสมรส เพราะเห็นว่าเป็นโมฆะ มีเฉพาะในกรณีที่คู่สมรสทั้งสองฝ่าย เจื่อนใจการสมรส คือชายและหญิงมีอาชญากรรมที่สำคัญร้ายแรงที่ทำให้การสมรสโดยมีได้รับอนุญาตมา (มาตรา 1503, มาตรา 1504) การสมรสที่ได้กระทำไปโดยคู่สมรสทั้งสองฝ่ายหนึ่งสำกัญผิดต่อคู่สมรส (มาตรา 1505) คู่สมรสได้ทำกิจกรรมทางเพศโดยไม่ได้ตั้งใจ แต่จะอ้างว่าเป็นเหตุเสื่อมเสียด้วยความประพฤติชั่วช้า อันถึงขนาดถ้ามีการข่มขืนนั้นจะไม่ทำการสมรส (มาตรา 1506) คู่สมรสได้ทำการสมรสโดยถูกข่มขืน อันถึงขนาดถ้ามีการข่มขืนนั้นจะไม่ทำการสมรส (มาตรา 1507) การสมรสมิได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม (มาตรา 1509) การสมรสที่ได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนนั้น ให้อว่าล้านสุคลงในวันที่คำพิพากษางานที่สุด แต่จะอ้างว่าเป็นเหตุเสื่อมเสียด้วยความประพฤติชั่วช้า อันถึงขนาดถ้ามีการข่มขืนนั้นจะไม่ทำการสมรส (มาตรา 1511) โดยผู้มีล้วนได้เสียขอให้นาย-ทะเบียนบันทึกการเพิกถอนการสมรสไว้ในทะเบียน และยื่นสำเนาคำพิพากษาอันถึงที่สุดที่รับรองว่าถูกต้องแล้ว ท่อนายทะเบียน

5. การหย่า การหย่านั้นกระทำได้ 2 วิธี โดยความยินยอมของทั้งสองฝ่าย และหย่าโดยคำพิพากษาของศาล

การหย่าโดยความยินยอมต้องทำเป็นหนังสือและมีพยานลงลายมือชื่อย่างน้อย 2 คน(มาตรา 1514) และจะลงนามโดยสามีและภริยาได้จดทะเบียนการหย่านั้นแล้ว (มาตรา 1515) มีผลนับแต่ว่าวันจดทะเบียนหย่าเป็นตนไป (มาตรา 1531)

การหย่าโดยคำพิพากษามีผลนับแต่ว่าวันที่คำพิพากษามีผลนับแต่เวลาที่คำพิพากษางานที่สุด แต่จะอ้างเป็นเหตุให้เสื่อมเสียด้วยความประพฤติชั่วช้า อันถึงขนาดถ้ามีการข่มขืนไม่ได้ เว้นแต่จะได้จดทะเบียนการหย่านั้นแล้ว (มาตรา 1531) การจดทะเบียนการหย่านั้นต้องยื่นสำเนาคำพิพากษาอันถึงที่สุดที่รับรองว่าถูกต้องแล้วท่อนาย-ทะเบียน

6. การรับรองบุตร การรับรองบุตรมี 2 วิธี คือการจดทะเบียนรับรองบุตรและคำพิพากษาว่าเป็นบุตร

7. การจดทะเบียนรับรองบุตร เกิดเกิดจากบิความารภาพที่มิได้สมรสกัน จะเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย เมื่อบิความารภาพได้สมรสกันในภายหลัง หรือบิความารภาพได้จดทะเบียนว่าเป็นบุตร หรือศาลพิพากษาว่าเป็นบุตร

(มาตรา 1547) บิการจะจดทะเบียนเด็กเป็นบุตรของคัวภูมายาไก์ต่อเมื่อเด็กหรือมารดาไม่คัดค้านว่าผู้ซึ่งจดทะเบียนมิใช่บิการ ถ้ามีการคัดค้านเช่นนั้น การจดทะเบียนว่าเป็นบุตรต้องมีคำพิพากษา เมื่อเจ้าหน้าที่ไก์แจ้งความการขอจดทะเบียนไปยังเด็กและมารดาเด็ก ถ้าไม่มีคำคัดค้านว่าผู้ซึ่งจดทะเบียนมิใช่บิการภายใน ๖๐ วัน นับแต่การแจ้งความนั้นถึงเด็กหรือมารดาเด็ก ให้ถือว่าเด็กหรือมารดาเด็กไม่ติดใจคัดค้าน ถ้าเด็กหรือมารดาเด็กอยู่นอกประเทศไทย ในช่วงเวลาดังกล่าวเป็น ๑๘๐ วัน (มาตรา 1548) เด็กจะเป็นบุตรของคัวภูมายามีผลนับแต่วันจดทะเบียน ในกรณีที่บิการจะจดทะเบียนเป็นบุตร หรือนับแต่วันมีคำพิพากษាជึ่งที่สุด ในกรณีที่บิการพิพากษาว่าเป็นบุตร แต่ทั้งนี้จะอ้างเป็นเหตุเสื่อมเสียของบุตรโดยการโดยสุจริตไม่ได้ เว้นแต่จะได้จดทะเบียนเด็กเป็นบุตรตามคำพิพากษา (มาตรา 1557) โดยผู้มีส่วนได้เสียยังสามารถฟ้องร้องต่อศาลได้ที่สุดซึ่งรับรองถูกต้องแล้ว ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ เมื่อได้จดทะเบียนเด็กเป็นบุตรแล้วจะถอนมิได้ (มาตรา 1559)

8. **การรับบุตรบุญธรรม** ผู้ที่จะรับบุตรบุญธรรมจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปี และมีอายุมากกว่าผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรมอย่างน้อย ๑๕ ปี (มาตรา 1598/19) ถ้าผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรมมีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรม (มาตรา 1598/20) ถ้าผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรมยังไม่บรรลุนิติภาวะ จะต้องได้รับความยินยอมของบิการและมารดาของผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรม ในกรณีที่บิการหรือมารดาคนใดคนหนึ่งตายหรือถูกถอนอำนาจปกครองต้องได้รับความยินยอมของบิการผู้มีอำนาจปกครองที่ยังมีชีวิต ถ้าไม่มีบุตรคลั่ງให้ความยินยอมทั้งกล่าวแล้ว หรือมิแห่ไม่สามารถแสดงเจตนาให้ความยินยอมได้ หรือไม่ให้ความยินยอมและการปฏิเสธไม่ให้ความยินยอมมีเป็นไปโดยไร้เหตุผล และเป็นปฏิปักษ์อย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ความเจริญ หรือสวัสดิภาพของผู้เยาว์ ผู้แทนโดยชอบธรรมหรืออัยการจะร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งอนุญาตให้มีการรับบุตรบุญธรรมได้ (มาตรา 1598/21) การรับบุตรบุญธรรมจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้จดทะเบียนตามกฎหมาย (มาตรา 1598/27)

9. **การเลิกรับบุตรบุญธรรม** ในกรณีที่บุตรบุญธรรมด้วยสาเหตุใดๆ ก็ได้ ถ้าบุตรบุญธรรมยังไม่บรรลุนิติภาวะ การเลิกรับบุตรบุญธรรมจะทำได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมของบิการและมารดา ในกรณีที่รับผู้เยาว์เป็นบุตรบุญธรรมโดยคำสั่งศาล ถ้าผู้เยาว์นั้นยังไม่บรรลุนิติภาวะ การเลิกรับบุตรบุญธรรมให้กระทำการใดๆ ก็ได้เมื่อมีคำสั่งศาล โดยคำร้องขอของผู้มีส่วนได้เสียหรืออัยการ การเลิกรับบุตรบุญธรรมจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้จดทะเบียนตามกฎหมาย (มาตรา 1598/31)

การยื่นคำร้องขอจดทะเบียนสัมรส การเพิกถอนการสัมรส การหย่า การรับรองบุตร การรับบุตรบุญธรรม และการเลิกรับบุตรบุญธรรม หลักเกณฑ์การยื่นคำร้องและการเสียค่าธรรมเนียมเป็นไปตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. 2478